

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2977/2018
03.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, др Илије Зиндовића и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Живко Остојић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство одбране, ВП, чији је заступник Војно правобранилаштво Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1860/18 од 06.09.2018. године, у седници одржаној 03.10.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1860/18 од 06.09.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1046/18 од 17.05.2018. године у ставу 1. изреке, усвојен је тужбени захтев у целости, у ставу 2. изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади материјалну штету у виду разлике између плате коју би примао супруг тужиљин ББ да је радио и пензије коју је примао у периоду од 24.12.2010. до 27.11.2012. године у износу од 159.152,00 динара и по основу обрачунате затезне камате на износ главнице до 31.07.2017. године у износу од 133.335,00 динара. У ставу 3. изреке, обавезан је тужени да тужиљи исплати затезну камату на износ главнице од 159.152,00 динара почев од 01.08.2017. године па до коначне исплате, а у ставу 4. изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове поступка у износу од 113.316,00 динара са затезном каматом од извршности пресуде до исплате, а у ставу 5. изреке, одбијен је захтев тужиље за ослобађање обавезе плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1860/18 од 06.09.2018. године у ставу 1. изреке, усвојена је жалба тужене, па је пресуда Основног суда у Новом Саду П1 1046/18 од 17.05.2018. године преиначена у ставу 1, 2, 3. и 4. изреке, тако да се тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужена да јој накнади материјалну штету у виду разлике између плате коју је примао њен супруг пок. ББ и пензије коју је примао у периоду од 24.12.2010. до 27.11.2011. године у износу од

159.152,00 динара и по основу мање обрачунате затезне камате на износ главнице до 31.07.2017. године у износу од 133.335,00 динара, као и да тужена тужиљи исплати затезну камату на износе главнице од 159.152,00 динара почев од 01.08.2017. године па до коначне исплате, као и захтев да јој тужени накнади трошкове поступка у износу од 13.316,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате одбијени су као неосновани. У ставу 2. изреке, обавезана је тужиља да туженој накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 12.000,00 динара у року од осам дана.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужиља је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка, наводећи посебно у чему се састоје битне повреде поступка.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 55/14) и утврдио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка на које указује ревизија а које могу бити ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, произилази да је тужиљин супруг ББ био у служби ВП ... и ... у ... као професионални војник, распоређен на месту батеријског старешине против оклопне артиљеријске бригаде, по чину заставник, до 09.12.2010. године, када је разрешен од професионалне војне службе. Решењем туженог бр. ... ИМТ бр. ...-... од 09.12.2010. године утврђено је да ББ престаје професионална војна служба јер је трајно неспособан за службу у Војсци, па је истог дана ББ поднео захтев за инвалидску пензију. Решењем Фонда за социјална питања војних осигураника бр. ...-... број ...-.../... од 24.10.2010. године ББ је признато право на инвалидску пензију у месечном износу од 31.795,11 динара, што је 85% од пензијског основа, почев од 10.12.2010. године од када тече исплата. У образложењу решења, поред осталог, наглашено је да је по захтеву ББ за признавање права на инвалидску пензију утврђено да именованом престала служба у Војсци због утврђене трајне неспособности за службу у Војсци, да је према налазу, оцени и мишљењу надлежне војнолекарске комисије инвалидност наступила услед болести која није професионална, нити повреде на раду и да у моменту престанка службе у Војсци има 29 година, 02 месеца, 21 дан пензијског стажа, те да су испуњени услови за остваривање права на инвалидску пензију предвиђену Законом о Војсци. Пресудом Основног суда у Новом Саду ПП 8170/12 од 21.06.2013. године обавезан је тужени да ББ исплати накнаду нематеријалне штете за претрпљене физичке болове износ од 200.000,00 динара, за душевне болове због умањења животне активности износ од 550.000,00 динара и душевне болове због наружености износ од 100.000,00 динара са затезном каматом од пресуђења до исплате. Нематеријална штета је досуђена јер је у том спору утврђено да су код тужиоца дијагностификоване болести (тешка депресијска епизода без симптома кризе, губитак самопоштовања, идеје о безвредности и кривице, честе појаве самоубилачких идеја, поремећај прилагођавања, посттрауматски стрес и поремећај сметњи провођења електричног импулса спроводним системом срца, повишен крвни притисак, слабост

срчаног мишића услед слабе покретљивости мишића, шећерна болест (инсулин) и да је то све узрочно последична веза између вршења војне службе и наведених болести, па се код ББ јавља то као професионално обољење узроковано вршењем војне службе у ратним условима, ратним војним операцијама и боравком на ратишту у периоду од новембра – децембра 1991. године када је као професионални војник био у месту ... код Осијека.

Да није дошло до професионалног обољења по редовном току ствари ББ би остварио право на старосну пензију после навршене 58 године живота. У спорном периоду да је остао да ради код туженог ББ би примао на име плате износ од 955.069,12 динара по основу пензије исплаћен му је износ од 759.917,00 динара, тако да разлика између плате коју би примио да је радио и пензије која му је исплаћена износи 159.152,00 динара. Обрачуната камата на износ главнице до 31.07.2017. године износи 133.355,66 динара које износе потражује његова супруга с обзиром да је у току спора ББ умро и да је тужила његова супруга као једини наследник ступила у парницу. Пресудом Основног суда у Новом Саду П 1838/12 од 23.12.2016. године тужилац ББ је остварио право на разлику између примљене пензије и могуће остварене зараде, а за период од 28.11.2012. до 31.07.2014. године.

Првостепени суд, имајући у виду овако чињенично стање, налази да је тужбени захтев и по овом предмету, а у вези тужбе која је поднета 15.12.2016. године основан, па је исти и усвојио.

Одлучујући о жалби апелациони суд је нашао да је првостепени суд правилно и потпуно утврдио чињенично стање, али да је погрешно применио материјално право, па је првостепену пресуду преиначио налазећи да је првостепени суд погрешно ценио приговор застарелости потраживања истакнут од стране туженог јер налази да је евидентно да тужила потражује разлику плате и пензије за период од 24.12.2010. до 27.11.2012. године. Тужба у овом спору поднео је тада ББ дана 15.12.2016. године, док је парницу окончала његова супруга као наследник. Доношењем решења којим је упућен у пензију (од 24.12.2010. године), по налажењу апелационог суда, ББ је имао сазнања да ће од 10.12.2010. године остваривати мања примања (када је отишао у пензију), те да ће трпети штету у виду разлике плате и пензије, међутим, везано за овај спорни период у овом предмету, полазећи од одредби чл. 372, 373, 376. и 377. ЗОО, произилази да тражено потраживање има карактер повремених потраживања и да исто застарева у року од три године сходно члану 372. став 1. ЗОО. Само право из кога проистичу повремених потраживања застарева за пет година рачунајући од доспелости најстаријег неиспуњеног потраживања после чега дужник није вршио давање. Према члану 376. став 1. истог закона предвиђено је да потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од када је оштећени дознао за штету и лице које је штету причинило, а у ставу 2. да у сваком случају ово потраживање застарева за пет година од када је штета настала. Од 10.12.2010. године када је ББ пензионисан па до дана подношења тужбе у овом предмету (15.12.2016. године) протекао је дужи рок од пет година, па сходно цитираним прописима произлази да је тужбени захтев тужиле застарео. При томе, првостепени суд је ценио и одредбе члана 124. КЗ Југославије па налази да потраживање штете везано за штету која је проузрокована припадницима бивше ЈНА у оружаним сукобима са паравојним формацијама бивших република СФРЈ до дана њиховог међународног признања од стране Генералне скупштине (22.05.1992.

године) је протекао рок од 15 година, а који рок је прописивао застарелост кривичног гоњења за дело оружане побуне из члана 124. КЗЈ. Како је прошао рок предвиђен за застарелост кривичног гоњења, то је и по том основу тужбени захтев застарео, па је исти одбијен као неоснован.

По оцени Врховног касационог суда, закључак и одлука другостепеног суда заснива се на правилној примени материјалног права. Полазећи од цитираних законских одредби, апелациони суд изводи правилан закључак о неоснованости тужбеног захтева тужиле налазећи да је тужбени захтев неоснован због застарелости. Сада пок. ББ је отишао у пензију решењем од 10.12.2010. године, а тужба у овој правној ствари је поднета 15.12.2016. године, што значи након истека цитираних рокова које предвиђа и Закон о облигационим односима (три и пет година) и члана 124. КЗ Југославије.

Из напред наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа
судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић